

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: . . . I kor. Vidéken: . . . I kor. Egy óra. I kor. Negyedévre . . . 3 Negyedévre 4 . . . 50		Felelős szerkesztő: HEGEDŰS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piac-utca 47. és 49. szám.
--	--	--	---

A választójog reformjáról megfelelnek.

Debreczen, április 2.

A helyzet tarthatatlan volta a fuzió sürgeti, mondják az új pártalakítás bajnokai. És beszélnek bankkérdésről, meg sok mindenről, csak arról az egyről nem, ami még a mostani pártkoalíciót kötelezi. A koalíció minden egyes pártja a paktumos kormányvállalás révén az uralkodóval szemben is, az általános választások fórumán a nemzet egyetemével szemben is, a leghatározottabb és a legünnepélyesebb kötelezettséget vállalt arra, hogy egyéb kötelezettségei mellett (amelyeket idáig teljesen le is rovott) a „nagy” választási reformot fogja megalkotni. Ennek az országgyűlésnek nemzeti kiküldetése, sőt alkotmányos jogcíme igazában csakis ezen a reform feladaton sarkall. Akár koalíciós viszonyban maradnak, akár nem, ez a kötelezettség minden egyes képviselőnek lelkiismeretére van betáblázva.

Vajjon mi is történt, hogy most csak ráeszmélni is alig lehet erre a nagy sorskérdésre, amely még tegnap a közlekiismeretnek leghatékonyabb hajtőerejével működött? Talán hirtelen messzinai földrengés szakgatta fel alkotmányos életünk talaját, egyszerre temérdek egyéni érvek és szükség omladékai alá temelve

a közszellem munkáját? Vagy hogy a bankkérdés elemi erővel nyomult az előtérbe és új válságok viharzásával sodorta tova politikai tényezőinket? De a bankkérdésnek épp ez a nevezetes időbeli beállítása és ez a különös kihatása a választási reformra olyas valami, ami rejtelmessé teszi mindezeket a tarthatatlan és válságos helyzeteket, teszi bizony gyanussá is a sötétre mázolt helyzet kulisszákat ide odatologatóit. A bankkérdés lényege kezdettől fogva abban állt, hogy a koalíciós közvélemény igenis a teljesen önálló bankot követeli.

Ha ezt a követelést, amint azt jogosan föltenni lehet, a parlament függetlenségi többsége komoly elszárással magáénak vallja, egyszerűen annak kellett volna mindjárt elején történnie, hogy sok okoskodás, tanulmány és tekerés nélkül ezt a jogos akaratát a kormánynak parlamenti kötelezettség erejével írja elő. Pedig hát: ahogy jöttek, mentek hónapok és évszakok, elég rendszeres beosztással, csak fura nekikészülődések és komikus meghátrálások estek meg.

E hosszú idő alatt el is tudták érni, hogy minden belső igazoltság nélkül a választási reform taktikai összefüggésbe jutott a fuzió tervekkel, a fuzió, illetőleg antifuzió tervek megösszesződtek a bankkérdéssel, de amit minden tökéletesen és véglegesen elfelejtett: a választási reform.

Pedig, hajh, valamennyien — még

akkor is, amikor a darabont-kormány szörnyű próbája alól kikerültünk — egyhanguan és elkeseredett kiáltozással hirdettük, hogy összes erőink megfeszítésével a legsürgősebben fel kell emelnünk a választási reform szabályozó gátját, nehogy ennek a kérdésnek folyton dagadó folyamából egy mindent elmerítő özönvíz törjön a magyarság nemzeti létére. Ha sürgősnek tartották az új választási törvényt, akik e kérdés körül a tömegszenvedélyeket korbácsolják fel, még sürgősebbnek ismerték fel, kik éppen megátolni kívánták, hogy ez a kérdés a felizgatott szenvedélyek sodrában üzessék nekünk idegen partok felé vagy újra a bécsi hatalmi kalózság zsákmányává váljék. „Hannibal ante portas”: ez maradt a magyar közvélemény intő és sürgető szava. Ugy is hitte még az utolsó időkig ez a magyar közvélemény, hogy bizó megnyugvással nézhet elébe a kitűzött feladat teljesülésének.

És most, amikor válságokat emlegetnek és eregetnek egymás ijesztésére, pillanatig sem jut eszükbe, hogy mátol holnapra beborulhat az alkotmányosság ege s a megoldatlan választási kérdés örvényléséből majd diadalmasan, ellenállhatlan, a nemzeti közvélemény minden szervezetét szétbontó erővel támad fel a megújított Kristóffy-reformerség is. Vigan, szinte lelkendezve hajóznak lefelé a folyton gyorsuló folyamom, amely feltartóztatlanul a Niagara vizeséseihez vi-

Az asszony miatt.

I.

A pipázóban hevesen folyt a vitakozás arról, hogy miképpen kell viselkednie egy igazi urnak, ha megcsalja a felesége. A vélemények eltérőek voltak, de csak a részlet kérdések fölött. Egy dologban azonban mindenki megegyezett: az igazi ur feltétlenül megverekszik a felesége csábítójával.

Kelendy báró őrnagy, akit mindenki tekintélynek ismert a becsületügyekben, nem szólt közbe, csak hallgatta a vitakozókat.

— Hát te nem nyilvánítod a véleményed — kérdezte Baróthy báró a házigazdát?

— Nem akarom megzavarni a társaság hangulatát, — felelte Kelendy — mert éppen abban, amiben mindannyian megegyeztek, nekem egészen ellenkező a véleményem.

— Hát a férj ne verekedjék meg a becsülete elrablójával? — kérdezte valaki a társaságból.

— Ki verekszik asszonnyal? — felelte gúnyosan Kelendy báró. Mert a férj becsületét az én véleményem szerint a rossz asszony rabolta el és nem a szeretője. A férj becsülete csak a hűség, jó asszonyhoz van kötve; aki ezt bántja meg az ő akarata el-

lenére, az pisztoly csőve elé való. De a büns asszony nem érdemli meg, hogy egy becsületes ember kockára tegye az életét és ezzel családjá és gyermekei jövőjét. Olyan az, mint egy össze-vissza szakadozott piszkos rongy: nem érdemes többé kimosni!

— Mégis, mit csinálná, ha megcsalna a feleséged?

Az asszonyt azonnal elkergetem — felelte nyugodtan Kelendy báró — a csábítóhoz azonban semmi közöm, mert ő véle nem volt szerződés. Vagy talán igazságszolgáltatást találtok a következő esetben?

És elmondta az alábbi történetet.

II.

Fiatal hadnagy voltam akkor — kezdte Kelendy báró — szolgált az ezredünkben egy daliás főhadnagy, a legtökéletesebb gavallér, akit csak valaha ismertem: Tarkewy Géza. Gavallér volt a szó legnemesebb értelmében, csupa szív, csupa lélek; nem afajta kodex-gentleman, aki nemesebb érzések nélkül, csak esztelen rabja code d'honneur-öknek. Mint katona is ő volt köztünk a legderekabb, a legjobb lovas, a legjobb verekedő s mintaképe a kötelességtudásnak.

Tarkewy Géza egyetlen gyermeke volt

szüleinek s apjának tekintélyes földbirtoka gondtalan életet biztosított neki. Mi sem zavarta tehát, hogy vigan ne éljen. Kevés értéke volt előtte a pénznek, mert mindig volt neki. Egy reggel — akkor is éppen valami céőről tértünk haza s a cigány egészen a kaszárnya kapujáig kísért bennünket — az ordonánc táviratot adott át a főhadnagynak. Az édesanya értesítette benne, hogy az apja hirtelen meghalt s várják a temetésre. Tarkewy Géza leintette a cigányokat, szabadságot kért és elutazott apja ravatalához.

Egy hónap múlva tért csak vissza, de egészen megváltozva. A régi vigásznak nyoma sem volt többé, viselkedése egészen megkomolyodott s az örökké vig Géza főhadnagyból gondterhes férfi lett. Nemsokára aztán beadta lemondását és pár nap múlva olvastuk az újságban, hogy a miniszter segédtelegkönyvvezetővé nevezte ki egy kis mezővárosba.

Most persze sejtitek, hogy Tarkewy Géza édesapja nem hagyott örökül a fiának egy fityinget sem s ebben nem is tévedtek. De nem találta el az igazságot, aki azt gondolja, hogy a főhadnagy azért lett szürke telegkönyvesség, mert nem akart szegényen élni azok között, akik gazdagnak ismerték

Valódi Borsalino és Amerikai kalapok Lengyelnél ^{Piac-u} 43.

1309/1 1-2 old.
Viepesulobol

szen. Mintha csak a közeledő örvény széditene el őket, még kedvező szélre magyarázzák a tajtékzó habokat, olyik kezét is belemártja, abban a képzelődésben, hogy ez a zavaros, amelyben könnyen halásznia lehet.

Vajjon micsoda számadást tesznek a nemzet előtt? Hogy ők maguk irtózatos esésben nyakukat szeghetik, elégséges igazolás lehet-e ez arra, hogy törekény és elveszésnek szánt sajkájukon kockára vetik a nemzet sorsát.

Az iparművészeti kiállítás

Dolgoznak a modern lakáson.

Hatalmas oszlopokon díszes kapuboltzat épül a debreczeni kereskedelmi tanintézet elé: az iparművészeti kiállítás bejárója lesz az, mely bizonyára megállít minden járókelőt. Társzekerek hordják napok óta a kiállítandó tárgyakat. Most installálják a kiállításban megépített nyolc szobás modern lakást. Csak nemrég volt a Szabad Iskolában Rácz Lajos dr. kamarai segéd-titkár előadása a modern házról, mint a család otthonáról. Most, mint a kiállítás rendezője, az Iparművészeti Társulat kiválóan ügyes installateurjével, Györgyi Dénes építészszel együtt megvalósítva mutatják be, amit ott szavakban elmondott. A kiállítás modern lakásának építmény-beosztása tökéletes mintaképe is lehet egy telek közepén épülő modern háznak. A kiállítás területén dolgozó nagyszámú munkás maga is pompás látvány, sajnos, idegeneknek nem lehet a bejárást megengedni. De aki látta, kiváló ügyességükért díszéri a kiállítás rendezésben speciálta asztalos, kárpitos és szobafestő vállalkozókat és munkásaikat. A kiállítás helyiségei iskolatermek lévén, a dekoratív részek megépítésének rendkívül nagy munkájára oly kevés időt kaptak a rendezők, hogy csak a speciálta munkások ügyességének és munkaszeretetének köszönhető, hogy megfeszített dolgozással elkészülhetnek.

A megnyitási ünnepségek iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik. Az április 7 én délután 1 órakor a Royalban tartandó ünnepi ebéden résztvenni kívánók a részvételi jegyeket a kamara hivatalában válthatják meg. A rendezőség a város művelt és műértékű közönségéből minél nagyobb

társaságot kívánna összegyűjteni a vendégek köré, kik között a kamarakerület főispánjain kívül a fővárosból is igen illusztris társaságot fognak tisztelhetni. Nagy számmal lesznek képviselve az ország kereskedelmi és iparkamarái is.

A néppárt és a fuzió.

Ellenzékbe mennek?

Káosz a politikai világban.

A néppárttól, annak belső életéből nagyon kevés hír szivárog ki, ami meg lehetőséget nyújt a fegyelemre, összetartásra és óvatosságra mutat. De azért nem kell azt hinni, hogy a néppártban valami tulságosan egyformák a nézetek a politikai kérdésekre vonatkozólag. Sőt a legaktuálisabb nagy problema, a fuzió tekintetében nagyon is megoszlanak a nézetek. A pártnak körülbelül a tele határozottan a fuzió mellett van.

Ellenzékbe.

Zichy Aladár, Rakovszky István, Csernoch János, Kossuth Ferenc az egyes pártalakulás hívei, míg velük szemben Molnár János és mintegy tizenegyen mindenáron azt akarják, hogy a párt menjen ellenzékbe, agítaljon nyíltan egyház-politikai céljai mellett.

Különös sulyt ad az utóbbi frakciónak az a tény, hogy Zichy Nándor gróf, Zichy Aladár, a király személye körüli miniszternek édesatyja, aki a néppárt igazi vezére, Molnár Jánosékkal vallja, hogy a néppárt sokkal nagyobb eredménnyel dolgozhatik, ha távol van a kormányzással járó felelősségtől. Igaz ugyan, hogy a néppártnak most sincs oka panasza, hiszen a kormányzat igen sokban kedvez neki, éppen azért kérdéses még, miképpen fog a dolog végződni. Annyi bizonyos, hogyha úgy lesz, amint most tervezik, hogy t. i. Zichy Aladár és hívei az alakítandó új pártba belépnek, Molnárék pedig ellenzékbe mennek, a politikai aréna egy pikantériá-

val lesz gazdagabb: a két Zichy, apa és fiu, politikailag szemközt fognak állani.

Minisztertanács.

Ma délelőtt tizenegy órakor Kossuth Ferenc lakásán minisztertanács volt, a melyen a kabinet összes tagjai résztvettek, a minisztertanács több óra hosszat tartott és igen fontos kérdésekkel foglalkozott.

A miniszterek mindeneke őt a szerb vámháboru ügyét tárgyalták és megállapodtak azokban az elvekben, melyek alapján a közös külügyminisztérium tárgyalásokat indíthat Szerbiával a függő gazdasági kérdésekről. Ugy hallatszik, hogy a kormány bizonyos engedelményekre hajlandó, így akarva hozzájárulni a szerbek teljes megbékítéséhez.

Foglalkozott ezután a kormány az általános politikai helyzettel. A miniszterek elhatározták, hogy Bécsben mielőbb befejezik a bank-tárgyalásokat. Mivel ezek eredménye egészen bizonyos, — a kabinet megbeszélte azokat a taktikai lépéseket, amelyeket tenni fog, nehogy politikai káosz köszöntson az országra, ha az önálló bank megbukik. Annyi teljes határozottsággal halatlatszik, hogy a kabinet összes tagjai nagyon helyeslik az egységes pártalakítás eszméjét s hangoztatják, hogy még akkor is meg kell csinálni az új alakulást, ha a függetlenségi párt egysége feláldoztatnék. Nagy nehézség még mindig, hogy Kossuth miképpen szabaduljon attól az obliogótól, amelyet a bankkérdésben vállalt.

Bülow herceg utazása. Berlinből jelenti egy távirat: A Berl. Tagbl. jelenti: Bülow herceg a jövő hét folyamán elutazik Berlinből. A birodalmi kancellárnak az a szándéka, hogy a husvéti ünnepeket Luganoban, vagy pedig Velencében tölti. Tegnap a birodalmi kancellár a potsdami új palotában udvari ebéden vett részt.

Sokkal nemesebben tudott ő gondolkodni, a kötelességérzést irányította ekkor is elhatározását. A leltározásnál ugyanis kitűnt, hogy Tarkewy Géza édesapja szegény ember volt, az adósságok egészen megterheltek a szép birtokot s a Tarkewyek gazdag dominiuma újra került. Az adósságok kifizetése után alig maradt az özvegynek pár száz forintja.

Igy lett Tarkewy Géza főhadnagyból segédtelevkönyvezető, özvegy édesanyjának támasza, istápjja.

Sokáig hirt sem hallottam ezután felőle. Mindennel szakított, ami multjára emlékeztette; még levelet sem irt sohasem. Evék mulva azonban a véletlen újra összehozott kettűnk. Más ezredbe helyeztek s éppen abba a mezővárosba kerültem állomásra, ahol Tarkewy Géza a telekkönyvet vezette. Mindketten megőrültünk a találkozásnak és meglátogattam otthonában is. Már nős volt. Tüzes szemű, szép barna felesége két éves gyönyörű leánykáját dajkálta éppen. A nagymama pedig büszkén legéltette szemét kis unokáján.

— Látod, — mondta nekem Tarkewy Géza — boldog ember lettem. Szerényen, de megelégedetten élek, boldog vagyok, gondtalanul látom az édesanyámat. Így törtélt.

Van szerencsém a n. é. borfogyasztó közönség szíves tudomására hozni, hogy saját termésű és szeméyes fel-
:: ügyeitem a att álló tisztán kezelt ::

getem nagy adósságomat, kis családom pedig megédesíti szürke munkával teli életemet.

Meghatottan távoztam a szegény kis család köréből. Ki hitte volna, hogy Géza a legdaliásabb főhadnagy, a gazdag gavallér, egykor szürke rubrikát fog kitölteni a mindennapi kenyérért? Ezután gyakrabban találkoztunk, bár ő távol tartotta magát minden magasabb társaságtól. Egyhangu volt az élete, mint a rubrikák, a melyeket vezetett.

Egy délután azonban arcából kikelve rohant hozzám; éppen nálam volt a Mikey Laci is.

— Jó, hogy együtt találak benneteket, — szólt fuldokolva — szükségem van reátok.

Affér? — szóltunk egyszerre mind a ketten.

— Rettenetes affér! — felelte lesújtottan. — Verekedni akarok a feleségem szeretőjével.

III.

Én olvastam a másodperceket. A harmadiknál eldőrdült egy lövés s Tarkewy Géza daliás termete megrogyott, úgy kapták el az orvosok. A golyó mellébe furódott s a

doktor megmondta, hogy nem viszi tovább egy óránál. Mit volt mit tenni. hazavittük a megkopasztott fészekbe. Az asszony kirepült, csak a megtört öreg asszony, meg a két esztendő kis árva fogadták a haldoklót. A kicsike szepeget, a szegény öreg asszony kiszáradt szemekkel meredt vergődő fiára... En meg elrohantam a papért...

Mikor visszafelé jöttem, kocsink talákozott egy másikkal: bóröndök között az asszony ült rajta, meg a szeretője. A férfi megemelte kalapját a kereszt előtt, az asszony meg beljebb húzódott a kocsiba. Azóta sem láttam többé.

Tarkewy Géza pedig utolsó perceit élte, mikor megérkeztem a ppal. Az ráadta az utolsó kenetet s nemsokára ezután csendesen kilehelte e lelkét. Rettenetes volt nézni, ami ezután történt. Az öreg asszony fuldokolva rogyott a kidőlt támaszra, akitől éppen az az átkos társadalmi felfogás fosztotta meg, amely mellett ti is pálcát törtetek az előbb. A kis árva félelmében sikoltozni kezdett. A halottasszobába pedig, mint a vérese vijjongása, behallatszott az induló vonat sípolása...

— Hát találtok ebben igazságot? — kérdezte keserűen Kelendy báró. — Becsületemre esküszöm: én nem!

Kitűnő minőségű כשר של פסח
FAJBORAIMAT
פסח ünnepekre kihordásra, u. m.:

Rizling 1 liter 60 fill., Vörös 1 liter 80 fill.
Palaokban pecsételve 20 fillérral drágább.
Rosenberg Adolf Pincehelyiség:
Iparkamara-udvar

Belgrád helyett Nis

Forrong a szerb hadsereg.

A vámháboru kitört.

Szerbiában a trónválság egyre komolyabb következményekkel fenyeget. Már a szerb hadsereg is forrong, összeesküvéseket szit és így senki sem tudhatja, mi lesz ezzel a szerencsétlen országgal, melynek gyeplője egy sereg lelkiismeretlen ember kezében van.

A gazdasági megegyezés hiánya miatt különben a vámháboru már kitört és nemcsak Szerbia lakosságát, de Magyarország lakosságának nagy részét is erősen érinti.

Mai hireink itt következnek:

A szerb főváros áthelyezése.

Belgrád, április 2. Képviselő körökben kívánják, hogy az udvar székhelyét az ország belsejébe tegyék át. Ugy látszik hogy a dinasztia kérdése egyelőre háttérbe szorult.

Belgrád, április 2. Stojkovic elnök a lelnök a skupstina mai ülésén közölte, hogy az elnökség átnyújtott a kormánynak egy 72 képviselő aláírásával ellátott petíciót, amely a fővárosnak Belgrádból az ország belsejébe való áthelyezésére vonatkozik. A beérkezett iratok elintézésé után a skupstinát a husvéti szünetre való tekintettel április 15-ig elnapolják. Új fővárosnak Nis vették kilátásba.

Forrong a tisztikar.

Belgrád, április 2. A Nisben állomásozó két lovasezrednek hetvenkét tisztje a hadügyminiszterhez föliratot intézett, amelyben kijelentik, hogy nem fogják tovább viselni a tisztikabátot, ha a hadügyminiszter helyesli a szerb kormány hazaáruló tetteit.

A tisztikar azt mondják, hogy csak trónváltás állíthatja vissza a hadseregben a rendet.

Belgrád, április 2. Bárha Zsivkovic hadügyminiszter igen erősen lépett fel a tüntető tisztikar ellen, egyre erősebb mozgalom észlelhető a szerb katonatisztek körében, mely az összes helyőrségekben mind jobban terjed. Minthogy Péter király a kormánnyal szolidárisnak vallotta magát, a hadseregben a rend és nyugalom csakis akkor áll helyre, ha a király a trónról lemond. A tisztikar egyben azt is kívánják, hogy György hercegnek azt a kívánságát, hogy őt szolgálatlétre nissi lovasezredéhez osszák be, mielőbb teljesítsék.

Belgrád, április 2. Péter király ellen katonai összeesküvés készül. Az összeesküvésnek az a célja, hogy Péter királyt lemondásra kényszerítsék.

Milovanovics a békéről.

London, április 2. Milovanovics külügyminiszter azt mondta, hogy a formula szövege nem elégíti ugyan ki a szerb követelést, de hálával tartoznak Angliának, hogy még rosszabb dolgot nem követeltek Szerbiától.

A szerb vámháboru.

A hivatalos lap mai száma a következő rendeletet közli:

A m. kir. Miniszterium 1771. M. E. számú rendelete a Szerbiából származó áruk vámkezelése tárgyában.

Ezennel elrendeltetik, hogy a Szerbiából származó áruk az osztrák-magyar monarchia két államának szerződéses vámterületére való behozataluknál az 1907. évi LIII. törvényeikkbe iktatott autonóm vám tarifa tételei szerint kezeltesse.

Ezen rendelet a mai nappal lép hatályba.

Kelt Budapesten, 1909. év április hó 1-ső napján.

Wekerle Sándor s. k.
m. kir. miniszterelnök.

Bécs, április 2. A Wiener Zeitung közli a pénzügyi, kereskedelmi és földművelésügyi miniszterium április 1-iki rendeleteit az érvényben álló vámtarifa általános vámtételeinek szerbiai származású árukra való alkalmazása dolgában.

Budapest, április 2. A szerb kereskedelmi szerződés terminusa a mai nappal lejárt. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter mai kelettel rendeletet adott ki, melyben az állatoknak és az állati termékeknek Szerbiából való behozatalát megtiltja.

Török hajók Montenegrónál.

Konstantinápoly, április 2. A porta a montenegrói határra hét hadi járőrt küldött, hogy a Montenegróba történő fegyvercsempészetet megakadályozza.

Románia és a monarchia.

Páris, április 2. Egy nagy lap Romániának és a monarchiának egy most kipattant szenzációs megegyezéséről ír, a cikk szerint, ha kiütött volna az osztrák-magyar-szerb háboru, a monarchia a román vasutakon szállította volna katonáit Szerbia keleti határára. E koncesszió ellenében a monarchia megengedte volna a román marha behozatalát.

Föllázadt rabnók.

Asszonyok lázadása egy fegyházban.

Grából táviratozzák, hogy az országos kényszermunka fogházban, Blankovitzban tegnap délután fellázadtak a kényszermunkára elítélt asszonyfegyencek.

Hozzávetőleg nyolc napja engedetlenek az asszonyok a felügyelő személyzettel szemben. Tegnap estefelé teljes erővel kitört a forrongás. A kertben dolgozó fegyencnők szétzúzták a kertiház ablakait, amely tetűket a második emeleten dolgozó kilencven fegyencnő tetszéssel kísérte. Azután ezek is hozzáfogtak a romboláshoz. A felügyelő irgalmas nővérek szitkok és fenyegetések közben menekültek a teremből. A lázadók ablakokat, székeket, asztalokat és varrógépeket darabokra törtek szét és szétfeszítve az ablakrostélyokat, leugrottak a kertbe. Ledöntötték azt a falat is, amely a műhelytermet a szomszédos szobáktól szétválasztja.

A felgyülemlett készárukat széthasították és kidobták.

A munkásnők tomboltak és ordítottak ugyanarra, hogy valóságos népecsődület keletkezett az utcán. Az asszonyok ezt kiabálták:

— Éhezünk! Szabadságot követelünk!

Amikor bányászok vonultak el a ház előtt ezt kiáltották:

Szabadítsatok meg! Jöjjetek be! Éhesek vagyunk! Kegyetlenkednek velünk.

A felügyelő személyzet gyöngének bizonyult a lázadás elfojtására. Csendőrök nyomultak a házba, akik a lázongókat cellájukba szoritották vissza. A vizsgálatot megindították.

Debreceni tisztből szerb király?

A braganzai herceg Szerbia trónján.

Egy berlini lap szenzációja.

Debreczenben igen jól ismerte ugyszólván az egész város a bravurjairól, bohéméletéről híres Ferenc József braganzai herceget, aki a 7-ik számú Vilmos huszárezredben szolgált mint hadnagy. Majd egy esztendeig tartózkodott a fiatal, pompás kedélyű herceg Debreczenben, amelynek társaságában igen jól érezte magát.

A fiatal huszárhadnagy, akit bajtársai rendkívül szerettek, több bravurkodása miatt kilépett a hadsereg kötelékéből. Egy ideig Budapesten és Bécsben tartózkodott, majd Londonba ment, ahol többrendbeli kalandja támadt, melyekről a lapok hosszasan is írtak. A herceg, aki katonatiszt korában nagyon vidám kedélyű, bohém természetű fiatalember volt, most komoly lett. Jelenleg a párizsi hercegnek Bécsújhelyen levő kastélyában tartózkodik és szorgalmasan tanul. Tanulmányai főként diplomáciai studiumokból áll.

Ferenc József hercegről már sok kalandos hír került forgalomba. Az elmúlt évben, amikor Carlo portugál királyt és a trónörökösöt meggyilkolták, a portugál karlisták detronizálni akarták a mostani dinasztia és Ferenc József braganzai herceget akarták a portugál trónra ültetni. Persze a volt Vilmos-huszártiszt királyságából semmi sem lett, mert a meggyilkolt király örökébe ennek legifjabb fia, Manuel lépett Most azután ismét forgalomba hozzák a braganzai herceg nevét egy megüresedő trónnal kapcsolatban. Ezuttal Karagyorgyevics Péter szerb király ingadozó trónjáról van szó.

Egy berlini távirat jelenti ugyanis, hogy a Berliner Börsenkourrier azt írja, hogy diplomáciai körökben nem tartják minden alap nélkül valónak Péter király lemondását és a Karagyorgyevics-dinasztia bukását. Ugyanez a lap azt is jelenti, hogy az így legközelebb megüresedő trónra komoly sánsszal vannak Ferenc József braganzai hercegnek.

Lehetséges, hogy a berlini lap hire kombinációnál nem egyéb, mindenesetre érdekesnek tartottuk azt leközölni, mert a Debreczenben valamikor nagy népszerűségnek örvendő braganzai hercegről van szó.

Gummigallérok és köpenyek megérkeztek Halmágyinál

Pali meghalt.

*

Ma délelőtt 12 órakor Turai Farkas kitűzte a szívébe a gyászlobogót. Ekkor történt a szomorú esemény, Pali halála. A Pali papagály halála, ami — mint nagy egyéniségek elhunytá alkalmával szokás mondani — futó tűzként terjedt szét a városban. Mert Pali, bizony, nagy papagály-egyéniesség volt, aki a papagályok művelődés történetébe, mint mondani szokták, aranybetűvel véste be a nevét.

A gyász a legmélyebben Turai Farkast érte. Hisz az övé volt a papagály és ezzel a Pali papagálylyal úgy össze volt ő nőve, mint például a sarkantyúja a cipője sarkával. De hát minden mulandó ezen a világon, a papagály is, sőt a sarkantyú is, amely egyszer szomorúan — és bucsu nélkül — el fog válni a cipősaroktól. Ettől könnyebben is elvált volna Turai Farkas, mert a sarkantyúja nem tudott beszélni, de a papagályja igen, Pali papagály beszélni tudott.

A szomorú halálhírről délelőtt értesült Turai Farkas, amikor hazament Miklós-utcai lakására. Amint benyitott dolgozó szobájába, a Pali papagály ismerős hangját nem hallotta. Mászor élesen rikácsolta fel az üdvözlést a Pali:

— Szervusz Farkas!

De most elmaradt az üdvözlés és Turai Farkas tudatára ébredt a nagy veszteségnek, ami őt érte.

*

Pali papagály aránylag fiatalon hunyt el. Fényesen indult karrierjét derékban törte ketté a halál, amely nem tekintette, hogy egy kivételes papagály-egyéniességgel áll szemben. Mindössze 15 esztendő volt Pali papagály és ez idő alatt úgy a közéleti, mint a társadalmi téren fényes pozíciót vívott ki magának.

Pali papagály iskoláit Turai Farkasnál végezte. Mikor megtanult beszélni, első feladata arra szorított, hogy mindenkit, aki a szobába belépett üdvözölt. Politikai szereplése Bakonyi Samu dr. képviselővé való megválasztása idején történt, amikor Pali papagály, dacára a szabadelvű párt uralmának, érzelmeinek az ellenzéki jelölt életével adott kifejezést, ezt rikácsolván Turai Farkasnál megforduló minden választófülébe:

— Éljen Bakonyi Samu!

A Pali papagály politikai jelleméhez tartozik, hogy következetes volt. A kormányra került függetlenségi párttal nem szimpatizált, hanem balpárti lett, amit ezzel fejezett ki:

— Éljen Lengyel Zoltán!

Pali a költészetet is szerette és — dicséretére legyen mondva — a hazafias költészet iránt vonzódott. Petőfi Nemzeti dalának első két sorát hibátlanul tudta és két darab kockacukorért bárkinek el is szavalta.

Debrecen város közéletében is szerepet játszott. Nem volt tagja sem a városi, sem pedig a függetlenségi pártnak, hanem Turai Farkassal és Márkus Jenővel együtt a legutóbbi városatyaválasztáskor megalakították a pártonkívüliek pártját és mikor Turai Farkas megbukott, Pali papagály ezzel a kérdéssel fogadta:

— No, Farkas, megbuktál?

Amint ezekből látható, Pali igen művelt és intelligens papagály volt, ezért nagy kár volt, hogy férfikora delén elragadta a halál.

Pali különben nem szerette az asszony népséget, nőgyűlölő volt és a szobalányokkal állandóan hadilábon állott, gyakran meg is tépázta őket. Mindössze egyszer lángolt fel benne a férfi, egy májusban, amikor Turaitól egy cipőszert bonnek megkérte a kezét, mondván:

— Farkas, elveszem azt a bonnet.

Mikor azonban kosarat kapott, elhatározta, hogy papagály-aggregény marad. Így is halt meg. Halálát Turain kívül özvegy édes anyja gyászolja Dél-Amerikában, egy őserdőben.

Színház.

Műsor.

Szombat: Atalanta, operett. A) bérlet. Vasárnap délután: János vitéz, operett. Vasárnap este: Hirtobágyi virtus, népszínmű.

József főherceg Debreczenben.

Hauer Berci,
április elseje,
meg három távirat.

*

I. Hauer Berci autombiltulajdonos, Debreczen szabad királyi város és Hajdu vármegye Hauer Bercije március 31-én délután kényelmesen terpeszkedett egy hintaszékben. Még most is ott terpeszkedne, ha az ő kis Wilde Oszkár képi pikkoló fiúcskaja be nem ment volna hozzá pihegve és lihegve így nem szólna volna. (Őnök persze azt hiszik, hogy Bárczy Benőt ölték meg. Őnök rettenetesen csalódnak. Bárczy Benő egészségesebb, mint valaha volt.) Tehát a pikkoló gyerek így szólt:

— Kérem szépen ez a távirat érkezett.

Őnök persze azt hiszik, hogy Hauer Berci felbontotta a táviratot. Hát igazuk van, mert tényleg felbontotta és a következőket olvasta:

hauer berczi debreczen,
holnap délelőtt gyorssal érkezem, joejeon ki a vonathoz és tartson fenn szobát jozsef foeherczeg

— Tizenhét szó — 54 krajcár blanketta díj egy krajcár — gondolta Hauer de de nem adta össze a két számot. Az összeadás helyett azonban rögtön beadta a személyzetnek a magas vendég érkezését és kiadta a parancsokat a következő dolgok elintézésére,

1. Három szoba surolása.
2. Új ágyneműk.
3. Új függönyök és új drapéria.
4. Automobil kitisztítása.
5. Automobil felvirágozása.
6. Automobilhoz egy új zenei tülök beszerzése.
7. Óriási menü.
8. Tíz fehér ruhás lány beszerzése.

A személyzet fényesen elvégzett mindent.

Felvirradt a nagy nap hajnala, eltelt a nagy nap délelőtti és a nagytemplom toronyórája elütötte a nagy nap déli tizen-

két óráját. Mikor erről megtudta Hauer Berci, hogy háromnegyed tizenkettő van, az autombillal kiment a vasúthoz. A nagy nap tiszteletére személyesen vitte a figyelemre méltó tülköt. Két legöregebb ember állítása szerint autombill-tülök ilyen szépen utoljára 1867-ben szült. A fehér ruhás lányok az autombill után szaladtak.

Bejött a vonat. Kiszállt egy csomó keresztény-szociálista utazó, de József főherceg nem mutatkozott. Még egy másodosztályú kocsi maradt utasok, akik között egy katonatiszt is volt. Hauer megszólította:

— József urhoz van szerencsém?

— Nem, én egy szegény tartalékos hadnagy vagyok kérem.

Még a postakocsit is átvizsgálták, de ott csak egy Miklós cárnak címezett levelet találtak, amelynek hátán a következő szavak állottak:

— Feladó Juhász Ignác ügyvéd, Debreczen.

— A kis hamis Izvolszky helyére pályázik — gondolta Hauer és busan bement a szállodájába. Az esti gyorshoz újra kijött a fehér ruhás lányokkal, akik ezúttal az autombill előtt szaladtak, de akkor is csak egy Miklós cárhoz címezett levelet lelt a postakocsiban, amelynek hátán a következő szavak voltak:

— Feladó Végh Gyula Debreczen.

Hauer Berci ekkor már semmit sem gondolt, hanem a következő táviratot küldte a főherceg udvari hivatalának:

joen vagy nem joen ez itt a kerdes hauer berczi

Égy óra múlva jött a válasz:

tevedes kerem lenni vagy nem lenni az a kerdes egyebkent nem joen senki nem is tudjuk mirol van szo

Hauer Berci leest a Royal kávéház összes székeiről. De aztán felemelkedve a helyzet magaslatára, bosszút esküdt az áprilisi tréfa szerzője ellen és kitűzött 200 koronát a gyilkos fejére. Az esetben pedig, ha halva kerül elő a tréfa szerzője, 100 korona a jutalom.

A rablógyilkos tanító.

Husz évi fegyház után.

Fővárosi tudósítónk táviratozza: A főkapitányságról tegnap egy vén bűnös került az ügyészség börtönébe. A „Bűnügyi Értesítő” erről a letartóztatásról így emlékezik meg:

Sárosi Gábor, törökszentmiklósi születésű, 57 éves, nőtlen volt tanító, most szőlőmunkás, zsarolás vétsége miatt került összeütközésbe a büntető hatóságokkal.

Harminchárom éves korában a szerencsétlen ember, aki még akkor községi tanító volt, öcsésének rábeszélésére, azzal szövetkezett és a törökszentmiklósi országúton ketten meggyilkoltak és kiraboltak egy utazó kereskedőt.

A rablógyilkosok után sokáig nyomoztak, senki sem gyanúsította a községi tanítót, míg a véletlen ki nem derítette, hogy kik a gyilkosok.

A rablógyilkos tanítót 20 évi fegyházra ítélték és az egész büntetését kitöltötte, mert a fegyházban nem jól viselte magát és az egész idő alatt dolgozni, mesterséget tanulni nem akart.

Amikor kikerült, mindent megpróbált,

Színház után „Angol Királynő”

de mert más foglalkozást kapni nem tudott, beállt szállómunkásnak.

Tegnap Budapesten letartóztatták. Valami kis zsarolást követett el Törökszentmiklóson és az ügyészség nyomozó levelet adott ki ellene.

A rendőrtisztviselőnek itten nem is válaszolt a kérdéseire.

— Ne beszéljünk erről! Nem tudok semmi zsarolásról. Aztan mi van velem? Csukjanak le. Megszoktam én már azt az életet és ugys ott bent fogok meghalni.

Azontul egy szót sem szólt

Holnapután Kiskedden.

Akar ön modera poéta lenni?
Kiváncsi ön a modern témákra?
Akarja ön, hogy dunsztja legyen a modern költészetből? Akar ön követője lenni a Holnapután kiskedden irodalmi irányának? Ha igen, akkor figyeljen a következőkre:

*

Tudnivalók: Mióta Ady Endre új és nagyszerű költészetével megjelent a magyar irodalomban, egy egész sereg poéta „esküdött” fel a zászlaja alá, ami azt jelenti, hogy valamennyien ostobán utánozzák és szentelenül plagizálják. Ezek a fűzfa-fiúk csináltak „új” irodalmat. Hogy milyet, annak jellemzésül szolgál az a pompás verskötet, melyet most adott ki Lovász Károly budapesti újságíró. A kötetből valók a következő versek:

Pont

Bánatom volt egy font,
Pont.

Mindenki barátságot bont,
Pont.

Frászos Szemmel nézem a Plafont,
Pont.

Testemben rázog a Csont,
Pont.

Font, bont, plafont, csont,
Pont.

Úti emlékek.

Egy Zulukaffernóta fülembé cseng.
Csend.

Kirgiztanyákon jártam
És vártam szemérmes farkaslányokat
És jöttek nevetve, hajukat bontva.
Kontra!

S Ceg'éd melletti tanyákon járva,
Jöttek viasorgó hókómondorok,
Combnak, Lábszárnak nekirontva
Rekontra!

Halottas beszéd.

Látjátok feleim zümtüchel,
Mik vogmuk?
Magarok vogmuk.
Magarok vogmuk.

Látjátok feleim zümtüchel,
Hol vogmuk?
Párisban vogmuk.
Párisban vogmuk.

A vörös Fene.

Vörös Fene te vagy a legszebb,
Szivemet a Csücskiig metszed.

A szemed is vörös, a fogad is vörös,
Vörös a lelked, a géged, a lábad,
Vörös Fene, nincsen szebb nálad.

Vörös Fene, bucsuzom Töled.
Curukkolok máris előled.
Hajrá, hajsza, mars, sicc!
Vörös Fene, vörös nóta, vörös vice.

Párisi Tél.

Párisban szép volt a Tél,
Hó esett lila,
Hó esett barna
És homlokomról folyóvíz csurgott,
Csurgott a Szajna.

Párisban szép volt a Tél,
Barna hó esett,
Hó esett barna,
S hajamba markolt a Eiffeltorony
Hosszu, hegyes karma.

Ezer év

És jött az Orr és jött a Nátha
És jött a Hátha
És jöttek a hét Vezérek
És jöttek Niemandok
Futva, tova menve
És jött a Nemde
Miért is születtem magyarnak?

És nem jött, aki csap.
Se Mégis, se Csak,
Nem jött Senki, csak kis Valaki,
Jött, aki tipor.
És nem jött az Ámbár,
Se Mégis, se Mikor.
Miért is születtem magyarnak?

A Holnapután kiskedden című verskötet (ilyen címmel jelent meg) mindenesetre nagy konkurrencia lesz az Ady-plagizátoroknak, akik valószínűleg kétségbe fognak esni, hogy akadt egy ember, aki letromfolta őket. Mert a Lovász Károly verskötete valóban szellemesen, maró szatírával gyunyolja ki őket, akik rég tulmentek a jó izlés határán, miután az irodalom határát nem tudták átlépni.

A poródikus kötetet igen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Kapható Budapesten 1 korona beküldése ellenében Kertész Józsefnél, V. Nádor-utca 28. sz. alatt vagy kiadóhivatalunk útján.

HIREK

— **A király Budapesten.** Budapestről táviratozza tudósítónk: Bécsi hírforrás szerint a király hosszabb tartózkodása április 20-ika körül Budapestre jön le.

— **Az új tábori püspök.** Hír szerint Belopotoczi Kálmán tábori püspököt és nagyváradi kanonokot nagyréposttá fogják kinevezni. Utódja a tábori püspökségben Lányi József dr. felszentelt püspök és nagyváradi kanonok, Ferencz Ferdinánd trónörökös herceg volt magyar tanítója lesz.

— **A debreczeni népszanatórium.** A debreczeni sanatórium-egyesület holnap, szombaton délelőtt 11 órakor ülést tart a városháza nagy tanácstermében, melyen a debreczeni népszanatórium ügye kerül tárgyalás alá.

— **Az angol király halálhíre.** Budapestről táviratozza tudósítónk: Ma délelőtt a bécsi és budapesti börzéken az a hír terjedt el, hogy *Edvárd* angol királyt *megütötte a guta*. A hír óriási riadalmat okozott. Sokan a kabinetirodához fordultak, ahonnan azt a választ nyerték, hogy Edvárd király a legjobban érzi magát és Biarritzban üdül. A hír Madridból Frankfurton keresztül terjedt el.

— **Istvánffy Gyula képei Debrecenben.** Egy jónévi festőművész Istvánffy Gyula, a költői felfogású, gyöngéd érzésű tájképfestő rendez Debrecenben kiállítást a maga műveiből. Istvánffy nem csekély becsülésnek örvend a magyar művészvilágban és teljes méltánnyal találkozik a magyar művelt közönség körében. Kis terjedelmű finom kivitelű vásznai országzszerre el vannak terjedve annyival inkább, mert tárgyul egyaránt választja szülőföldjének, a bérces Erdélynek regényes vidékeit és az alföldnek, ahol hosszabb ideig lakott (éveken át volt a művész és költő Zichy Géza grófnak titkára Tetétlenen) kies rónatájait. Legutóbb Nagyváradon aratott nagy sikert képkiállításával, amelyről az ottani lapok egyhangulag igaz elismeréssel nyilatkoznak. Reméljük, hogy Debrecenben is méltó érdeklődésre talál és hogy azalatt a néhány nap alatt, amennyire kiállítását tervezi nálunk, sok debreceni ember fog megismerkedni egy valódi magyar művész szép festményeivel és nem kevés műbarát fog magának Istvánffy Gyu'áról maradandó emléket szerezni egy kedves tájkép formájában. A kiállítás f. hó 4-től, vasárnaptól kezdve egész nap megtekinthető az Arany Bika terem szobájában I. em. 12.

— **A huszonöt éves Iparoskör.** A debreczeni Iparoskör április 18-án ünnepli fennállásának huszonöt éves évfordulóját. A jubileumot fényes ünnepségek keretében üli meg az Iparoskör. Délelőtt az Ipartestület dísztermében diszközgyűlés, délben bankett, este pedig a Bika dísztermében hangverseny és táncmulatság lesz. A jubileum rendezőségének az élén Biczó Gyula, az Iparoskör agilis elnöke áll.

— **A technológia igazgatója Debrecenben.** Gaul Károly kir. tanácsos, a technológiai iparmúzeum igazgatója a vasipari szakrajztanfolyamok berekesztésére Schmidt tanár kíséretében holnap, szombaton, az esti gyorsvonattal Debrecenbe érkezik. A tanfolyamberekesztés a hallgatók rajzainak kiállítására keretében az ipartestület dísztermében esti 8 órakor lesz. A tanfolyamok vezetősége az érdeklődőket e fontos és szép sikert elért iparoktatási ünnepségre ez uton is meghívja.

— **Egy gimnázista halála.** „A kis gimnázista tragédiája” címmel tegnapi számunkban megírt cikk téves információval alapult, mert Halász Sándor, az elhunyt gimnázista a yháryagyulásban halt meg. A haláleset ügyében a következő levelet kaptuk: Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Vonatközússal becses lapja mai számának „Halálos esés a nyujtóról” című közleményére, tisztelettel kérem, méltóztassék közzétenni, hogy Halász Károly, főgimnáziumunk I. osztályának március 31-én elhalt növendéke a nyujtóról nem esett le sem a tornaórán, amelyen az I. osztálybeli tanulók nyujtógyakorlatokat nem is végeznek, sem pedig a tornaórán kívül, amint ezt az általam megejtett vizsgálat kiderítette. A halál oka a kezelőorvos megállapítása szerint agyhártyagyulladás volt. Debrecen, 1909. április 2. Karai Sándor igazgató.

— **Letartóztatták az újpesti pénzhamisítókat.** Budapestről táviratozza tudó-

Becsés tudomására hozom az igen tisztelt közönségnek, hogy megérkeztek a szebnél szebb tavaszi és nyári hazai és angol **gyapju szövetek** a legszebb kivitelben **legolcsóbb szabott árak** kiváló tisztelettel Számos látogatását kérve,

Kohn M. Miksa
posztókereskedő Hatvan-u. 7.

sitónk. Ma délután letartóztatták Ligeti Józsefnét és hat társát, akik Ujpestet és Rákos környékét hamis ötkoronásokkal árasztották el. A pénzhamisítókat a pestvidéki ügyészség fogházába kísérték be.

— Robbanás a fiumei petroleumgyárban. Fiuméből táviratozzák: Ma hajnali fél négy órakor a magyar kőolajfinomító társaság fiumei petroleumgyárában a 11-ik számú rezervoár, amelyben naftát készítettek, felrobbant. Az égő nafta utólréte a menekülő *Danneo Matteo* munkást és *Stadere Frigyes* fűtőt, akik rendszeren a kazán mellett dolgoztak. Csak mintegy ötven lépést futhattak, ott utólréte őket a folyó naftatűz és *Stadere* oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy belehalt. A segítésre sietett munkásság olyképpen lokalizálta a tüzet, hogy a rezervoár tartalmát a tengerbe bocsátották. Ily módon a tüzet reggeli fél hét órakor lokalizálták. A helyszínen megjelent Fiume város rendőrkapitánya a tüzvizsgáló bizottsággal a tűz keletkezésének okát kipuhatólni. A vizsgálat folyik. A kárt mintegy 150.000 koronára becsülik.

— Mint élnek katonáink a határszéleken? A közös hadügyminisztérium forrásából közlik az itt következőket a déli határszéleken szolgáló katonáink mostani életmódjáról és ellátási viszonyairól.

A legénység napi zsoldját napi 10 fillérrel emelték fel, míg a határszolgálatban levők 12 fillérszerű járulékot kapnak, a portyázó csapat legénysége pedig fejenként egy koronával kap többet. A hosszabb ideje szolgáló altisztek 75 korona havi zsoldkiegészítést kapnak, a tisztek pedig a rendes, ugy nevezett készenléti pótlékot, melyet a hadvezetőség ruharongálás címen a készenléti állapotának elrendelése előtt egyszerre kifizetett 200 korona kárpótlással egészített ki. Az egész legénység hadi ellátásban részesül, mely reggeliből, ebédből (250 gr. hus 190 gr. helyett; főzelék és 36 centiliter bor) és vacsorából áll. A nagyobb fizikai fáradságot igénylő szolgálat alatt a legénység ezenkívül még további 250 gr. marhabútot és egy adag rumos teát kap. Az élelmiszereket és ellátási cikkeket lehetőleg helyben szerzik be, az átvétel mindig csak hatósági vizsgálat után történik. A közös hadügyminisztérium csak az olyan cikkeket szállíttatja a csapatok után, melyeket, mint pl. lisztet, ott nehezen kapni. A legénység rendes ruházata a gyapott alsókon kívül, egy meleg gyapjú derékkötőből, két téli ujjasból és a fejét teljesen megvédő sapkából áll, melyhez az őrségen levő katonánál ezenfelül még egy pár nagy nemezesizma és bokáig érő vastag kabát járul. Ami a lakást illeti, természetesen, hogy a mostani felemelt létszám mellett nem volt elegendő a kincstári barakok száma, de ezen a bajon is segítettek magánházak ki bérletével és fűthető szükségbarakok felállításával. Később ha az idő enyhébbre változik, nagyobb sátrakban fogják elhelyezni a legénységet. Minden legényt egy szalmazsákkal, párnával, két lepedővel, két takaróval láttak el. Egészségügyi szempontból is fokozott gondoskodás történt a déli csapatokról. A készenléti ideje alatt általában igen kedvezőek voltak az egészségügyi viszonyok, s a statisztikai adatok azt mutatják, hogy Boszniában, Hercegovinában és Dalmácia déli részén semmivel sem rosszabb a hadseregek egészségügyi viszonya, mint bárhol másutt, sőt itt-ott kedvezőbbek.

— Rablótámadás az üzletben. Hajdusoboszlón vakmerő rablótámadás történt tegnap. Berkovics Ignác odavaló kereskedő üzletébe fényes nappal betört két fiatal suhanc, akik az öreg kereskedőt a földre teperték. Majd ártalmatlanná tették ennek 60 éves feleségét is. Ezután nekiestek az üzlet-

ben lévő áruknak, melyet a földre hánytak, végül a kézi pénztárból 24 koronát elvittek. A csendőrség a vakmerő tetteseket Bokor István és Nyitray Gábor személyében kinyomozta és letartóztatta. Vasra verve ma szállították be a rablókat a debreceni ügyészséghez.

— Vénusz a fürdőben. Budapesti tudósítónk írja: Tegnap Vénusz asszony ott sétált a Sósfürdőben. Egészen úgy abban a jelmezben, ahogyan Aphrodite kikelt a habokból. És énekelt hozzá. Valami saját szerette dalt énekelt: „Én vagyok a Vénusz” szöveggel. Csak hosszas rábeszéléssel sikerült felöltöztetni, mert mint mondta, utálja a ruhát. Mikor bevitték a főkapitányságra, csak annyit sikerült megállapítani róla, hogy *Fischer Mór* né, született *Weisz Róza*, egy dúsgazdag nagykereskedőnek és földbirtokosnak a felesége. Nagyértékű ékszert és néhány korona pénzt találtak nála. Atszállították a lipótmezei tébolydába.

— Sziklaomlás az orsvicai vonalon. A máv. igazgatósága jelenti: Sziklaomlás miatt az oravica-németbogsán-resicai h. é. vasút Oravica-Zsidovini vonalrészén az összes forgalom előreláthatólag két napra beszüntetettik.

— Kutba fult munkás. Megirtuk, hogy tegnap a Libakert egyik kávéatlan kútjában egy feloszlásnak indult holttestet találtak, amelyben Nagy József napszámásra ismertek. A holttestet ma *Tóby István* vizsgálóbíró jelenlétében *Horváth Arthur* dr. törvényszéki orvos és *Gálbory Jenő* dr. debreceni orvos felboncolták és megállapították, hogy bűntény nem forog fenn a halálozásnál: így az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

— Adományok a koszoru-alap egyesületnek. Debrecen város adóhivatala kebelében pár évvel ezelőtt alakult a „Koszoru-alap egyesület”, mely az alapszabályokban lefektetett céljainak véghezvitelére mértén megfelelő, segélyt nyújt s nyújtott tagjainak. Az egyesület ezután mond halás köszönetet azon nemes szívu adakozóknak, kik az egyesület vagyonát gyarapítani igyekeztek. Az egyesület részére újabban a következő adományok érkeztek *Mihalovics István* gyógyszerész, *mészáros társaság* nevében *Nagy Jakab*, *Bálint Sámuelné*, özv. *Szikszay Albertné* 10—10 korona, *Debreceni Lajos* sertes ker. 5 kor. *Bilkei Kövesdi Imre* 3 kor. *Ottó Sándor*, *Bányai Istvánné*, *Szabó Mihály*, *Kovács Lenke* 2—2 kor., összesen 56 korona. A magunk részéről is felhívjuk a közönség figyelmét e nemes hivatást betöltő egyesület támogatására.

— A nap halottai. A tegnapi nap folyamán a következő halálos eseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalnál: *Major Eszter*, ref. 32 éves, *Koroknai Imre* ref. 1 napos, *Mocsár Andrásné* ref. 22 éves, *Gere József* ref. 38 éves, *Molnár Károlyné* ref. 31 éves, *Nagy József* ref. napszámás, 61 éves, *Szentesi János* ref. 57 éves.

— Osztálysorsjáték. Budapesti tudósítónk sürgönyzi: Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő számú sorsjegyek nyertek:

50,000	koronát nyert:	99252
19,000	koronát nyert:	24258 110507.
5000	koronát nyertek:	2522 40199
50381	68776.	
2000	koronát nyertek:	2387 2736
6229	8034 9923 12248 14224 23895	28543
29651	30166 32226 35455 35631	37642
41785	42508 47203 51589 52537	52204
59280	73746 76155 78921 79414	99479
116905	119527.	
1000	koronát nyertek:	6869 7312 15764
17304	21051 24883 25186 25739	28146
32787	33205 33803 33894 34923	35488
39894	40979 42197 42677 44789	46788

50740	53393	53536	54525	54761	58109
61751	63166	67606	69653	75755	72233
79970	84804	86987	87119	91768	91817
92756	92940	93650	93843	94038	97095
98266	99769	100691	101173	102312	105242
105821	109898	113140	115772	116624	
117574	118401	120142	123335	122605.	

500 koronát nyertek: 338 2954 3181 3834 5353 7014 7459 10508 13241 13779 16519 20010 22583 23952 25944 26061 56605 28878 29590 30433 32958 34789 34928 33306 42530 44091 44830 46204 48212 49669 50265 51927 53329 53815 55004 55594 56234 58923 61816 66555 66771 69315 73827 74839 77573 79922 80049 81376 82446 84461 84793 84824 85414 88032 86433 91673 94169 94817 98366 99301 100632 103276 103336 103876 107033 107360 108825 109902 111890 112908 117734 117846 119207 120283 120937 120741 123687 123498.

Kirakatainak megtekintését kéri *Halmágyi Sámuel*
— Mosó pongyola remek színekben
 4 frt *Halmágyinál*.

— Köztudomásu, hogy husvéti illatszeresek, lecsoló különlegességek az országban szerepeltek be a Központi drogueriaiban városi ház épület Piac-utca 20 sz. Illatszer ujdonságok kirakatát mely valóban feltűnő kelt megtekintésre ajánljuk t. olvasóinknak.

Törvénykezés.

— Betörő iparos. *Jakab István* iparos segéd álkulcs és véső segítségével feltörte a múlt hó 2-án *Nikházi Dániel* pincéjét és onnan nagymennyiségű italmeműt ellopott. Ezt a debreceni törvényszék büntető tanácsa mai ülésén hat havi börtönrre ítélte. Az ítélet jogerős.

— Elítelt tolvaj. *Lokas Erzsébet* többszörösen büntetett asszony azon ürüggyvel, hogy ő cselédet fog keríteni *Rothmann Dávidné* lakásába és az előszobában észrevétlenül egy pár cipőt ellopott. A bíróság ezért négy hónapi fogházra ítélte s ebből egy hónapot vizsgálati fogsága által kitöltöttek vettek.

Közgazdaság.

Terménynyitási ideje.

Chvarez E. debreceni bizományos távirati jelentése
 Budapest. 1909. április 1.

Az egész nyugaton megittelt béke, továbbá az ideá isan szép időjárás erősen lanyhitotta az üzletet. Készáru 25—30-al olcsóbb.

1909. októberi buza	10 95—96
1908. májusi buza	—
1909. áprilisi buza	13.47—48
májusi rozs	—
1909. októberi rozs	8.95—93
1909. áprilisi rozs	9.90 91
októberi zab	—
1908. májusi zab	—
1909. áprilisi zab	8.55—56
1900. májusi tengeri	7.44 4—5

Gróf Eszterházy Ferencz tatai gőzprés cserép.

Raktár Debreczen, Simonyi ut 2. szám
 Margit fürdő sarok.

Ne sajnálja azt a kis időt áldozni, ha építet, hogy ezen porcellán agyag cserépet megtekintse, mert egy ember életig tartó fedele lesz és épen oly ábra jön lapmétere, mint a közönséges cserépnek. Ma már állami épüeteire is ezt használják, igen szép, úgy hogy d szeserépnek sokan nyaralókra is ezt használják.

Radetzky József.

Csak husvétig

Rendkívül mélyen leszállított árak mellett kaphatók az összes raktáron levő gyermek ruhák

Blau Armin és Társa **Baththyay-utca 2. ::**

— A bereendezés minden elfogadható árban eladó. —

**A legszebb
MŰVIRÁGOK
legújabb
SZALMAKALAPOK
Schwarcz M. L.-nél.**

3124/1909. sz.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező alábbi bolhelyiség a **1. év április hó 7-ik napján délelőtt 9 órakor** a városháza nagytermében tartandó nyilvános árverésen a legelőbbit ígérnek bérbe adni fog.

A városház alatti 4. és 5. számú egyesített bolhelyiség a 1. évi május hó 1-től — 1912 évi május 1-ig terjedő 3 évre.

Kikiáltási ár 2500 korona.

Árverelni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át az árverelő bizottságnál bánatpénzül készpénzben letenni.

A vonatkozó árverési feltételek a városi számvevői hivatalban a hivatalos órák alatt 8—1-ig megtekinthetők.

Debreczen, 1909. március 29 én.

A városi tanács.

Ne vegyenek selymet

addig míg a mi garantizált szolid, gyönyörű szép, fekete, fehér és színes újdonságainkból mintát nem kér.

Különlegesség: **Selymek menyasszonynak, bál, társaságra és utcai toaletnek és blousoknak, bélések stb. valók K 1.15-től K 18-ig méterenként.**

Csakis jótállás melletti solid se yemszövetet árulunk, **direct magánosoknak vám és portómentesen a lakásba.**

Schweizer & Co. L. utca U.18. (Svájcz.)
2 Selyemszövet-kivitel. — Kir. udv. szállítók.

**Gróf Degenfeld és Dr. Balkányi urak
Erzsébet szőlőtelepén**
nemes gyümölcsfa oltvány, gyökeres és sima szőlővessző (ezerjő, erdei, passatuti és egyéb fajok) kaphatók.
Iroda: Debreczenben, Kossuth-u. 32

Eladó
egy 4 lóerejű jókarban levő
légszusz motor
Megtekinthető Debreczen sz. kir. város könyvnyomdájában.

A ki kitünő saját termésű husvéti

של פסח

b o r o k a t

különféle fajban óhajt, sziveskedjék hozzám fordulni, jutányosan kiszolgálom.

Teljes tisztelettel

Weissenberg Hugó

Tizenháromváros-utca 39. sz.

Telefon 634.

Donogán és Somossy

Debreczen, Kistemplombazár.

Meglepő szép tavaszi újdonságok érkeztek

Női divatkelmékben, Voile de laine selyem szövetek, ruha vásznakban.

Óriási választék

: napernyőkben. :

Figyelem!

Valódi **szegedi édes nemes és rózsapaprika** külföldi legeségeimet ajánlom a melyen tisztelt háziasszonyok, vendéglátók és hentes urak figyelmébe. Eladás postacsomagoként és nagy mennyiségben is. Ugyanott olcsó bevásárlási forrás mindennemű fűszerárakban. Tessék bizalommal próbarendelést csinálni.

Lindenfeld J. Jenő

fűszer és gyarmatáru nagykereskedésében
Rózsater 2. Pénzügyi palota.

**Cserép eladás.
500,000 darab**

derécskei cserépgyárban készült, elismert kitünő minőségű 1. rangu cserép **igen olcsón eladó**, azonban kisebb rendelések is teljesítetnek bárhová szállítva.

Weinberger W.

cserép gyáros és fakeskedő.

**Csak e hó végéig tart még
a végeladás az Ernyőgyárban**

Piacz-utca 28.

miért is a még meglevő készlet minden árban eladatik.

Viszont elárusítóknak nagy árengedmény.

Az üvegszekrények üzleti berendezés olcsón eladó.

MERKLER SOMA, Piacz-utca 28.

Tavaszi idényre

Férfi-, fiu- és gyermek ruhák

óriási választékban megérkeztek.

Kérjük kirakatainkat megtekinteni.

Grünfeld Adolf és Társa

DEBRECZEN,

Kistemplom mellett, (sarok bolt)

MAYFARTH PH. és TSA. szabadalmazott

önműködő „Syphoniá”-ja mégis a legjobb permetező

szőlőknek, komlós ültetvényeknek, gyümölcsfa-károsítók kiirtására, levébetegségek ellen való védekezésre, a szegőcs és tornács stb. megsemmisítésére.

hordozható és kecsira szerelt permetezők 10, 15, 60 és 100 liter folyadék számára petroleum-keverő-készülékkel vagy anélkül.

Tessék ábrázolatot és leírást kérni a cégétől

MAYFARTH PH. és TRS.

gépgyárak, különleges gyár borsajtók és gyümölcsértékesítő gépek számára. Több mint 620 arany- ezüst-éremmel stb. kitüntetve.

BÉCS, II/1, TABORSTRASSE 71

Kimerítő képes leírások ingyen. — Képviselek és vizontelárusítók kívántatnak.

1309/1 1-2 old.
Viepesutobol

Apró hirdetések

Legjobb illat zerek f eskendő el 20 fillér
5 koronáig Schwarz M. L.-nél.

Egy fiatal róto ker skedő seged helybeli, fel-
vétetik Molnár V. J. és Társai üzletében

Magándetektív Debreczen, Iskola-utca
4. elintézi a legkénye-
sebb családi ügyeket, nyomozásokat, meg-
figyeléseket a legnagyobb titoktartás
mellett. **Krámer József.**

**A debreczeni kölcsönös segélyző
egylet** a hajduhadházi 4298. betét-
szám alatt fekvő (volt Geiger Vilmos-féle)
14 hold

Bocskai-kerti szőlőt

egészen vagy 800 négyszögletes par-
cellákban is áruba bocsájta Az árak
és fizetési feltételekről az intézet igaz-
gatója ad felvilágosítást.

Ezerjó iziing Kóvidinka és csemegé szőlő
vesszők még kaphatók Molnár Lukács
Mária telepéről megrendelhető Kossuth
utcai üzletében Telefon 680

Tetőcserép közönséges, horvát és
Francia egyéb építkezési
anyagok u. m. legjutányosabban Fülep
mészkereskedésében Homokkert-u. 121.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászon asz-
talterítő, szövet és csipke függőy, futó és
nagy szőnyegre. Paplan és fiand takarók
férfi és női felöltők, kesz férfi fu öltönyre
vagy tükör, kép és butor, a mai naptól
fogva oly olcsón lesz eladva, hogy min-
denkinek saját érdeke, hogy e y próba
bevásárlást eszközöjjon Tisztelt! Kaiser
Salamon.

Kötött harisnyák nők férfiak és gyermekek
részére legjobb kivitelben alkalmi vétel
folytán mesés o csón Schwarz M. L.-nél.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhák-
ban tisztességes árban vesz Rósenberg
Béni Bádógos-utca 4. szám.

Derek varónók és kezi leányok azonnali fel-
vétetnek Rott L. d.vatterem Piacz-u. 32.

Agancs-csillár. Megbámúásra méltóan szép
azn szarvas és őzágancsokból összeállít-
tott igen díszes csillár, melyet Kun József
Széchenyi-utcai műköszörüs készítet. Ama-
török nézzék meg az üzletben, mert eladó

Üzleti könyvek csakis Hoffmann és Kronovitz-
nai Piacz-utca 49 kaphatók olcsó árban.

Uri embereknek izr, özvegy urinó kitűnő
házi kosztot ad, lakással együtt a Piacz
czim a *adóhivatalba.

של פדה

**Mindenféle zománczozott és porce-
lán edényeket, befőtteket, paradicsom-
ot, barack lekvárt, vizes és ecetes
ngorkát, céklalevet a husvétü ünnepre**

olcsón vásárolhat Spitzer Gyulánál

Simonffy-utca 5. szám. — Halpiacz.

Tisztelettel értesitem a pászkafogya ztó
közönséget, hogy

pászkasütőházam

József kir. herceg-u. 62. sz. alatt
van és tisztán kezelt mindenféle minőségben
és lehetőleg jutányos árban kapható.
Becces jártfőrés: kár

Feldman B. Költségvetések díj talanul.

Legbiztosabb széplítőszer a

Fáy-féle Arcz-Crém

hatása csodás!

Szépül, fiatalít! Legkiválóbb szer szeplő,
májfoltok, pattanások és az arczbőr tisztá-
talanságai ellen. Egy tégely 1 kor. hozzá
való „Fáy” szappan 1 korona.

Illatszerek minden illatban

1—2—3 koronás ávegje.

Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel-
és külföldi gyógyszer különlegességeknek
pipere cikkeknek és hasonozervi gyógy-
szereknek. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerész

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszaru” gyógyszerár.

Telefon sz. 496. Telefon sz. 496.

GYÜMÖLCSFÁK

kiváló szép dus gyökérzettel, 2—3
éves koronával, minden talajban biz-
tosan megerednek

Almafák 16 legjobb faj, — **Körtelák** 12
legjobb faj. — **Szilvafák** boszniai berencei.
Cseresznyefák — **Meggyfák** — **Birsalma**
magastörzsű, 1 darab 160—2. — koronáig.
Kajszinbarackfák — **Őszibarackfák** —
Magastörzsű pöszméte.

ÁRAK: I. rendű kiválóan erősek,
darabja 120 fillér. 10 drb 11 kor.
100 drb 100 korona.

II. rendű gyengébb, de egészséges, szép
koronával, darabja 1 kor. 10 drb. 9 kor.
100 drb. 80 korona.

Rózsák 2 éves, nemesítés, edzett, erős ko-
ronával, 10 drb. 18 korona.

Kontok Géza

kereskedelmi kertészetében.

Minták megtekinthetők

a Kossuth-utcai üzletben.

SCHRADER GYULA likörpatron

törvényileg védve

Saját készítésre

legfinomabb dessert- és
tábla likör, keserű és

pálinka sb. 100 fajtaban kapható.

Egy patron ára, 2/3 literre elegendő 90-140 fill.

Hugó Schrader, vorm. S. Schrader

Feuerbach-Stuttgart.

Brosura elősmérésekkel főraktáram által Ausztria
Magyarország részére

Wilh. Maager, Wien, III/3. am Heumarkt 3.

Kinél rendeztessük be lakásunkba
villanyvilágítást?

Földvári L.

első debreczeni elektrotechnikai gyár
és villamos szerelési vállalatánál

Kossuth-utca I. sz.

Telefon 168. szám.

Költségvetések díj talanul.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piacz-utca 49. szám, a főpostával szemben.

Villamos világitást,

a villamos csengők, házi tele-
fonok berendezését 35 évi kezelé-
sét és minden e szakba vágó leg-
komplikáltabb munkát ugy helyben
mint vidéken a legolcsóbban és
szakszerűen — több évi jótállás
mellett vállal

FÖLDES SÁNDOR

elektrotechnikai vállalata

Debreczen, Nagytrafik udvar

Minden irányba égő Wolfram-lám-
pák, ivilámpaszenek, csillárok, izzó-
lámpák nagy választéka a legol-
csóbb árban. Kékesön ivilámpák
havi 3 korona díjért.

Telefon 210. Telefon 210.

Szép a bajusz

a hajsz

HAJDUSÁGI PEDRÓ-vel.

Hajdusági
Bajuszpedró.

Elismert legjobb külön-
legesség a bajusz nö-
vesztésére és ápolására,
mely meg nem avasodó
zármentes növényi bal-
zsamos anyagokból ké-
szül.

Hatása gyors és biztos.

Törvényesen védve.

1 dohoz 50 fillér, postán csak
3 dohoz küldetik 2 korona
15 fillér bérmentve utánvétől.

Védjegy.

Egyedül készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerész

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. szám.

„Arany egyszaru” gyógyszerár

Telefon 496. Telefon 496.

AKI

önmagát és gyermekeit a

köhögéstől

rekedségtől, katarrhustól, elnyákodástól,
göres és száraz hurutól megakadja szabadí-
tani, vegye a. orvosilag kipróbált és ajánlott

KAISER-féle mell-caramellákat

a 3 fenyővel

5500 köjegyzőleg igazolt bizonyítvány
erről.

Comagja 20 és 40 fillér Dobox 80 fill.
Kapható T. th Bé a, Mihalovits Jenő, Mora-
közy László, Grósz Nagy Ferencz, Mauthner
Alfréd, gyógyszerészeknél, Jóna és Jóna dro-
gueráriában. Ujfehértón: Tion Gyula gyógyze-
résznél. Péspökladányban: Harsányi Lajos
gyógysz. résznél.

A Harmat Crème

arczsépitő és bőrápoló kenőcs.

mely teljesen ártalmatlan és sem higanyt
sem ólomot nem tartalmaz, a legővidebb idő
alatt megszűntet mindenféle szeplőt, májfoltot,
pattanást, bőrtakát (mittesen) bőrbajokat. Ki-
simítja a ráncosodni kezdő arczbőrt s azt
fehérré simává és üdévé teszi. Legjobb óvszer
a szél és a nap befolyása ellen az arczra.
Nem zsíros tehát nappal is használható Ha-
tása gyors és biztos

Egy tégely Harmat-Crém 1 kor.

Készítő helye a főraktár

Mihalovits Jenő gyógyszerár.

Debreczen.

Főpiacz 31. a varasházal szemben.